

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP.

Megjelenik mindennap, a hétfői és ünnep utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Apácza-utca 3. sz.

A lap szellemi részére vonatkozó közleményeket a szerkesztőség címére kérjük beküldetni.

Egy hasábos petitsor 5 kr. Hirdetés-bélyeg 30 kr.

Előfizetések és hirdetések a kiadóhivatalhoz intézhetők.

LAPTULAJDONOS:

A SZENT LÁSZLÓ-NYOMDA-RÉSZVÉNYTÁRSASÁG.

FELELOS SZERKESZTŐ:

DR. PERSZ ADOLF.

Előfizetési árak:

A kiadóhivatalban átveve:

Egész évre . . . 6 frt — kr.

Félévre . . . 3 » — »

Negyedévre . . . 1 » 50 »

Egy hónapra — » 60 »

Helyben házhoz hordva:

Egész évre . . . 8 frt — kr.

Félévre . . . 4 » — »

Negyedévre . . . 2 frt — kr.

Egy hónapra — » 80 »

Vidékre postán szállítva:

Egész évre 10 frt — kr.

Félévre . . . 5 » — »

Negyedévre . . . 2 » 50 »

Egy hónapra 1 » — »

Egyes szám ára 4 kr.

Schopper György, rozsnyói püspök.

(—a.) Gyászt hozott a magyar egyházra a szenvedés hete. A legnagyobb magyar főpapok egyikét szólította el közülünk az Ur, éppen most, a küzdelem legmelegebb napjaiban, mikor oly nagy szükségünk lenne az ő irányító bölcs szavára.

A tudomány előkelő művelőjét, a jótékony bókész maecenasát, az egyház hithű, rettenthetetlen főpapját, a haza hű fiát, a magyar katholicizmus bátor, nyílt lelkű vezérét, a szegények, árvák, betegek nemes lelkű pártfogójukat, a társadalom egy korunkban ritka jellemet siratnak benne.

Előkelő budapesti patricziusi család sarjadéka. A Tömöry családot mindenki ismeri Budapesten. A városház-téri Vasudvar e család birtoka. — De a püspöki székre nem a családi összeköttetés, hanem tudományos képzettsége, egyenes, magyaros jelleme ültette.

Nehéz időben foglalta el Magyarország legszegényebb püspöki székét. Első fellépésével magára haragította a liberális közvéleményt. Kihirdette a vatikáni zsinat határozatait és ez elég volt arra, hogy haláláig üldözze őt a liberális párt és sajtója. Majdnem husz esztendő püspök volt már, püspökségének jövedelme nem volt elég arra, hogy belőle mint püspök megélhessen s ő magán vagyonából száz- ezres alapítványokat tett, — de azért még nem volt titkos tanácsos. Csak a Szapáry minisztérium terjesztette őt fel e magas kitüntetésre.

Az egyházpolitikai küzdelemben egyik egyik legelső vezére volt a hazai katholicizmusnak. Ő volt az, aki az utolsó választások alkalmával kiadta a jelszót, hogy a katolikus polgárok csak olyan jelöltre szavazzanak, aki megígéri, hogy az egyház elveit fogja támogatni. Ez egyetlen körlevélnek nagy hatása lett. Hatvan képviselő lett megválasztva — reverzális

alapján. Hány tartotta meg! Hány követte Perczel példáját? Nein tudjuk, — de az eredmény elég volt, a szabadelvű párt bomlására vezetett.

A liberális sajtó erősen támadta a püspököt nyílt fellépéseért, de ő sem maradt adós. A kemény leczkét máig sem felejtették el Vörös posztó marad a neve mindig előttük. Elmondták hazafiatlannak azt, a ki magánvagyonát a haza oltárára tette le. Egymaga állított kórházat, melybe a betegek valláskülönség nélkül vétetnek fel. Egyházmegyéje számára templomokat, iskolákat, papnöveldeket építtetett, — mind családja vagyonából.

Most, hogy ravatalon fekszik, talán elnémul a liberális sajtó haragja is. Elismerik benne a jellemet, a nemes szívet, a bőkezűséget, — mert eltagadni nem lehet.

Őszinte részvétellel állunk a ravatalnál, letesszük a hála és elismerés koszorúját és kérjük az Istent, adja meg neki azt, ami után törekedett és óhajtozott életében az örök boldogságot, helyette pedig adjon a magyar egyházunk olyan püspököt, a milyen az elköltözött volt.

Schopper György előkelő, gazdag budapesti kereskedő család sarja. szül. 1819. márczius 19-én Budapesten. Mint Esztergomi növendék-pap tanulmányait a bécsi és budapesti egyetemen végezte, hit- és bölcsészettudor.

1855—68-ig budapesti egyetemen az alapvető hittan tanára, ez idő alatt tanulmányutat tett Európa országaiban.

1868-ban kineveztetett esztergomi kanonoknak, s néhai Simor primás oldalkanonokja lett, csakhamar a bécsi Pázmáneum igazgatását bízták rá.

1872-ben nyerte el a rozsnyói püspöki széket, melyen tehát a hatalmas, nagynevű Andrásynak, Lajczáknak, Bartakovicsnak vette át örökségét, az egyház jogainak, tekintélyének bátor védelmét.

1891-ben lón belső titk. tanácsos.

1892-ben, Szt.-László király szentté avatásának 800-ados évfordulóján több püspöktársaival megjelent itt Váradon, hol számos tanítványa hálás szeretettel ünnepelte a rettent-

hetetlen agg főpásztort, a bátor harczost, az egykori szigorú, de igazságos, tudós tanárt.

Szigorú, hozzáférhetlen jellem volt, s elvi álláspontjában hajthatatlan a végletekig. Szívébe volt vésve az a jelige, a mit a Frangepánok kardjukra vésett:

»Frangit sed non plectitur!«

Ő pap volt mindenekefelett és sem erkölcsi életéhez, sem politikai magatartásához a kétség homálya nem férközhetett.

Az az anyagi függetlenség nagyra növelte és hatalmassá tette lelkében a főpapi kötelességek érzetét. Ott, a hol az egyház örök érdekeiről volt szó, még alkalmazkodni sem volt hajlandó, annál kevésbé képes bárminő árért az alkuba boesájtani.

Sok bajt okozott már ezzel a kultusz-minisztériumban. Eötvös báró senkire sem haragudott jobban, mint Schopperra és Palásthyra, a kik az autonomia idejében a korrekt egyházi álláspont lelkes védelmezői voltak.

Csakis Eötvös halála után emelhetette a primás befolyása őt az esztergomi kanonia után a rozsnyói püspöki székbe.

Trefort is neheztelt rá, mivel a püspök egyenes és szókimondó jelleme nem tudott a kultuszminiszter idegeihez alkalmazkodni.

Midőn pedig székhelyén a Lazaristákat akarta letelepíteni, s Trefort megtagadta erre az engedélyt, oly kemény felterjesztést intézett a minisztériumba, hogy a megsértődött miniszter egyenesen ő Felségénél vádolta be.

Rozsnyó a legszegényebb főpapi javadalom egész Magyarországon. Más püspök az udvartartását sem tudná fűdözni belőle, de Schopper magánvagyonra nem pótolta a hiányokat, hanem nagyszabású alapítványokat is tett. Joggal elmondhatjuk, hogy Schopper tartja a rozsnyói püspököt!

Sokat köszönhet dus magánvagyonának az egyházmegye is

Alapjaiból felépített egy kórházat Rozsnyón és sajátjából ezeket fordított évenként jótékony czélokra. Adakozásait itt felsorolni nem akarjuk, de a ki az ő jótékony, működését megismerni akarja, tekintse át a Religio 1887-ik évi folyamát, a hol Schopper alapítványai cím alatt egy terjedelmes kimutatást talál, melyek a püspök áldozatkészségének legkéesszölőbb bizonyítékai.

S ha Göthe igazat mondott azzal, hogy számok kormányozzák a világot, talán mi is

hivatkozhatunk azokra a számokra, a melyekből megismerhetik a rozsnyói püspökben az embert.

Szigoru egyházi felfogása és magaviselete folytán a kormány őt rendszeresen mellőzte. Rómában birtak tudomással e kicsinyes eljárásról, s némi kárpolitásul pápai trónállóvá nevezték ki.

A püspök azonban e mellőztetéssel nem sokat törődött. Ő tántoríthatatlanul haladt azon az uton, mely tövises pályán vezetett ugyan, de a mely lelkiismeretének és kötelességérzetének nyugalomával jutalmazta meg főpásztori munkálkodásában.

Egy kitüntetést óhajtott csupán. Hogy elmondhassa egykor:

Bonum certamen certavi, opus consummavi, quod dedisti mihi, ut faciam!

A nyitrai mandátum.

(ss.) Végre valahára kitzűttek Nyitrán a választást. Ily hosszú halogatás után is csak e hó 21-ére. Mintha bizony nem lehetett volna rövidebb idő alatt is elegendő módon »mégdolgolni« azt a kerületet.

De talán meg lehet, hogy még mindíg nem sikerült eléggé »mégdolgolni«, mert hát bajos dolog azt a »nyakas«, »lázadó« »reakciónárius« néppártot az ő szilárd meggyőződéséből eltántorítani.

De hát mi nem törődünk ezzel sokat. Tegyük, ha tetszik egy hónappal későbbre a választás napját. Ha lesz is, ki oda hagyja a mosoktalan zászlót, marad azért a néppárton elég.

Csak aztán tudjanak arra felelni, hogy miért teszik ki ily hosszú időre azt a már amúgy is sokat kiállott, agyon izgatott, vérig zaklatott kerületet?

S még egyet.

Nem akarjuk himni, de még is úgy van, hogy a választás napja április 21-ikére vagyis épen vasárnapra van kitzűve.

Igaz nincs arra semmi pozitív rendelkezés, hogy a választás napját ne lehetne vasárnapra kitzűzni, de kellett volna annyi tisztességérzet-

nek, a kath. vallásuk iránti annyi előzékenységnek lenni az intézőkben — bár roppant naivság a mostani viszonyok között még csak óhajtani is ilyet, — hogy ne épen vasárnapra tűzzék a választás napját.

S annál csunyább ez a mesterkedés, mert egyes szavazóknak a választásoktól való távol maradására spekulálnak.

Hát nem épen úgy fizeti-e a pap is az adóját, mint a liberális áramlatokkal uszó zsidó kortések? Hát oda jutott ez az ország már, hogy a kormánypartii spekuláció a katolikuskokat azzal is zaklatni akarja, hogy még a vasárnap megszentelésétől is elakarja vonni?

Még megérhetjük, hogy a legközelebbi választásokon karácsony vagy husvét napját tűzik ki választási napul.

Ezzel bizonyították be, hogy mennyire szükség van a néppártra, mely elsöpörje ezt az antikatholikus, liberalisnak csufolt érdekszövetkezetet.

A közös költségvetés és a delegációk.

A közös költségvetést, a melyet az ország utóbbi napokban a monarchia mindkét kormányának megküldtek és a melyet előbb a két állam miniszteriumainak megvitatniok és felülvizsgálniok kell, csak a husvétü ünnepek után fogják tárgyalás alá venni a közös miniszteri tanácskozásokban. Ezek a tanácskozások, a melyeken a két állam pénzügyminiszterei és miniszterelnökei, valamint a közösiügyi miniszterek fognak résztvenni, Bécsben fognak megtartani. Előbb azonban a miniszterek egymás közt előtanácskozásokat fognak tartani. Ezután a közös költségvetést a király elnöklete alatt megtartandó közös miniszteri értekezleten fogják végleg megállapítani. Erre a költségvetési elaboratumot kinyomatják és a delegációk elé terjesztik. A delegációk egybehívásának idejét még nem lehetett véglegesen megállapítani, azonban előreláthatólag június havának első felében a pünkösdi ünnepek után fognak Bécsben összeülni.

A közös költségvetésre vonatkozó tanácskozásokkal egyidejűleg folynak a két kormány között a déli vasut államosítására vonatkozó tárgyalások.

A delegációnális tagok megválasztása kissé kényelmetlen kérdés lesz a Bánffy-kormányak.

A kormányválságok következtében gróf Csáky Albin, br. Eötvös Lóránt, Lukács Béla, Wekerle Sándor, gróf Andrássy Gyula, Hieronymi Károly, továbbá Pulszky Ágost és Berzeviczy Albert aspirálnak a kormánypartii jogszokás szerint a delegációnális tagságokra, a kik helyett most ugyanennyi előkelőségét a kormánypartinak meg kell fosztani a delegációba való megválasztás dekorumától. Br. Podmaniczky és Darányi már több kormánypartii képviselőt megkért arra, hogy delegációnális helyeiket a volt kormányférfiaknak engezzék át.

A budapesti kath. kör nyilatkozata.

Tegnapi számunkban reprodukáltuk a Vörös László kereskedelmi államtitkár mellett Tapoleczán a budapesti kath. kör nyomtatványával üzött korteskedést.

A budapesti kath. kör igazgatósága erre vonatkozólag a következő nyilatkozatot teszi közzé:

Nyilatkozat.

A budapesti katolikus kör alapszabályai 2. §-ának megfelelően a katolikusok közti összetartás öregbítését — a politika teljes kizárásával — tüzvén ki céljául, minden eljárásában eddig ezen irányelvet követte és így azon állítás, hogy Vörös László államtitkár urat a Budapesti kath. körből »meggondolás és előrelátás nélkül kiszolgáltató hivatalos nyomtatványokkal támogatta és így ügyét akármily mértékben közvetlenül vagy közvetve előmozdította volna — a valóságnak meg nem felel. A fölhozott állításokból csak annyi igaz, hogy Vörös László ur a kör igazgató-választmányának a kör alapítása óta tagja s mint ilyen a kör nyomtatott jelentését épp úgy, mint a kör minden egyes tagja megkapja. De sem a jelölt politikai elveivel, sem a választókerületekben folytatott taktikai eljárással a kör nem azonosíthatja magát s ezekért a felelősséget jogosan és igazságosan reá hárítani nem lehet.

Tisztelettel

A Budapesti kath. kör
ig. választmányja.

Lapszemle.

Budapest, 1895. április 10.

A Magyar Állam »Csábító hangok a Lajtán túlról« cím alatt az osztrák lapok ellen kell ki, melyek a papság ellen és a magyar kormány mellett foglalnak állást.

A „TISZANTUL“ TÁRCZÁJA.

A három bajtárs.

Mese a közéletből. Coppers A. után.

Egy nagy városban történt, kora hajnali órákban. Egy magas ház kapuja előtt. Közel a járdához egy ócska faláda állott, melyet egy asszony az imént az udvar végéből hozott ki. A ládában a szemétnék legtarkább vegyülete volt összehalmozva; volt benne hamu, csont, ruhafoszvány, eserépdarab és egyéb hulladék, tetején pedig egy darab összegyűrt újságpapír, a melybe egy rozsdás varrótü volt szurva. — A többi ház előtt is ilyen láda hasonló tartalommal állott.

Egy taliga lassu nyikorgással döcögött az utcán. A taligás jobbra-balra fordult a szemetes ládákhoz és tartalmukat egymásután üríté ki járműve deszka oldalai közé. Mikor a son az utolsó ládára került és a különféle hulladék rakásra volt hánnya, akkor a hirlap ronesből kicsuszott a varrótü s egy összetört kávéf indzásába esett.

Midőn a varrótü a bukásból némileg magához tért és felocsudott, akkor azt vette észre hogy közelében egy teljesen fekete acéltoll hever, melynek azonban csak egy hegye volt.

— Jó reggelt! — mondá a varrótü s részvétellel kérdé az acéltolltól: hogy vagy?

— Már hogy lehetnék én — válaszolá a toll, mikor csak egy lábam van.

— Hát hogy esett meg a szerencsétlenség

rajtad? talán koresolyázás közben a jégpályán?

— A jégpályán! — dünnyögött a toll, — úgy látszik, keveset tudsz te a világ folyásáról. A legrutabb hálátlanság tett engem nyomorékká. Egy egész könyvet irhatnék én arról, ha még meg volna mind a két lábam.

— Hja! hálátlanság a világ jutalma! — viszonzá a tü, melynek e közmondást annyiszor volt alkalma az életben hallania, hogy azt el nem felejtethi. Hanem hát csak mond el a történetedet, talán ez majd könnyít a terhedet!

— Azt hiszed tán, hogy egy regényt fogsz tőlem hallani?

— Egy regényt? mi ez? talán csak nem azokat a czifra könyveket érte, melyeket a szerelmes leányok könnyes szemekkel titokban olvasnak?

— Hát hiszen, nem veszed rossz néven tőled, hogy a mostani regényeket oly rosszul ismered, — hanem hallgass csak rám. En valamikor egy ember asztalára kerültem, ki történeteket irt és kinek könyveit mindenki szívesen olvassa. Akkor még ifjú és deli természetű voltam, minden fogyatkozás nélkül. Jaj de keserves szolgálatot kellett teljesítenem. Naprólnapra, sőt még késő éjjel is kénytelen voltam egy utálatos tintás kutha szállni s a papíron végig futni, hogy apró lábacskaimmel azokat a jegyeket csinálja, a melyeket betűknek neveznek. Nem tudom ugyan, vajjon azok a történetek, mind szépek valának-e, miután többnyire valami nőkről volt bennök szó, kik férjeiket gyűlölték és magukat elszöktettek; mindamellett az én gazdám sok szép pénzt keresett.

Tegnap este azonban történt, hogy lábaim felmondták a szolgálatot; mert egész éjjel szakadatlanul kellett dolgoznom, míg végre halálra fáradtam el. Minden pillanatban megbotlottam, fejem szédült; utoljára is megakadtam. Akkor mérges lett a gazdám, megragadott bosszusan és úgy nyomott oda az íróasztal lapjához, hogy nyomban elpattant és a papirkosárba repült. Fájdalomban feljajdultam, szívtelen gazdám azonban kacagva oda vágott engem a szoba sarkába. Onnan aztán sepertek ki engem ma reggel és így kerültem a nyomoruságba. Most már nem tudom, mi lesz velem?

Míg a varró tü mélyen meghatva egy vigasztaló szó után keresett, megállott a tabóga egy magas és fényes tükör-ablakos ház előtt, — mire csakhamar megint egy nagy és vegyes társaság repült közénk. Többi közt egy nagy parafadugó, vastag fejű gurult mi hozzánk.

— Jaj a lábam! — felszisszent a toll, — a varrótü azonban annyira megijedt, hogy torokán akadt a szó,

— Ez már aztán szép dolog, így banni valakivel! — Kiált a vastag fejű dugó, haraggal törülvén le nedves orczájáról a port. — Látom, ennek a szépségnek egy csep műveltsége sincs!

Akkor egyet fordult és meglátta két társát. — Ez már mégis csak czudarság — folytatá — ily hitvány társaságba kerülni!

— No no báró ur, honnan méltóztatik — . . . Kérdi gunyosan az acéltoll.

Mikor a buksi fejű dugó ily módon látta magát megtisztelve, arca azonnal kiderült és nyájasan válaszolá: — Látom, maga legalább

A **Hazánk** azt írja, hogy a nemzeti fejlődés eredménye minden népnél a felsőbb iskolából kikérült művelt kisebbségtől függ. Ennek kapesán kimutatja, hogy a mai társadalom tevékenységének legfőbb rugói az önzés és hiúság; politikai küzdelmeink kicsinyes érdekekből és párttorzalkodásokból állanak s miért is égető szükség volna közéletünk erkölcsi regenerációjára.

A **Nemzeti Ujság** arra hívja fel az ellenzéki képviselőket, hogy a husvéti szünidő alkalmából ránduljanak le kerületeikbe s tájékozzák magokat a közhangulat felől, mivel alkalmasint a parlamentet nem sokára fel fogják oszlatni s így jó lesz a mandátumot biztosítani.

A **Magyar Hirlap** a közigazgatás államosítását nem tartja szükségesnek, mert a kinek a közigazgatás kezében van, azé az ország is, s az ország felett az akarat ur, melyet a tisztviselők urálnak.

A **Magyarország** »A kétkulacsosok« cím alatt a kormány kétkulacsos politikáját mutatja be, mely szerint gróf Zichy János bűnös, mivel katolikus, Kossuth Ferencz bűnös, mivel nem katolikus. Gróf Zichy Jánost meg kell buktatni, nygmond, mivel nem akarja az egykázpolitikai reformot, Kossuth Ferenczet szidalmazni kell, mivel az egyházpoltikai reformot akarja. Ilyen alkotmányos nevelést az a népnek a kormánypárt a választások rendjén. Ez aztán, — így kiált fel — a szemenszedett politika!

Az **Egyetértés** a német ezentrum pártot támadja meg ismert megtartásáért az »Umsturtz javaslat irányában.

A **Pesti Hirlap** módokat ajánl a fővárosnak, hogy mikép ünnepelhesse meg legméltóbban a milleniumi kiállítását. Ezek a közegészség javítását célzó intézetek felállítására, jó vízvezeték, esaternázás, élelmi szerek olcsóbbi tétele.

A **Pesti Napló** a tapolezai választás erőit mérlegeli s azt mondja, ha elbukik a szabadelvű párt Kossuth Ferencz ellen a tapolezai kerületben, ez baj ugyan Vörös Lászlóra nézve, de nem nagy baja az országnak, mert elvégre is ami agitatórius elem van Kossuth Ferenczben, az mindjárt veszélytelenné válik, mihelyt a parlamentben kénytelen a maga érvényesüléséért küzdeni. Am nagy szerencsétlensége volna a kormánynak, ha Vörös László győztesen kerülne ugyan ki a tapolezai küzdelemből, de diadalmas zászlójához a felekezeti reakció szennye tapadna.

A **Nemzet** az ellenzéknek azt tanácsolja, hogy hagyjon fel az egyházpoltikai törvények ellen való akadékoskodásával, hogy annál több idő jusson majd más fontos alkotásokra.

A **Budapesti Hirlap**, a román kérdéstről cikkeznek s legfőbb védezőknek azt tartja a dákáromanizmus ellen, ha az oláhságot felvilágosítják eszmei kivihetlenségéről.

Karcolatok.

Most hogy már a »Magyar Hirlap« felfedezte a nagy titkot, hogy t. i. a »Nagyvárad« felelős szerkesztője tulajdonképen Budapestről szerkeszti lapját, mi is kitálaltuk olvasó közönségünknek a nagy eseményt, melyet a »Nagyvárad« kegyes volt heteken keresztül titkolni olvasói előtt. Pedig ezt feltárni erkölcsi kötelessége is lett volna.

Hja! az ujságírás ma már oda fejlődött, hogy egy és ugyanazon ember egy és ugyanazon időben egyszerre 8—10 lapot is szerkeszthet; az igaz, hogy az ujság azután felületesen lesz megírva, de ez nem tesz semmit, legfőbb a szenzáció, a többi mind mellékes.

*

Végre mégis csak megkapta Magyarország olvasó közönsége azt, a mi után hónapokon át sóhajtott. — a »Magyar Salon« legújabb füzeté ugyanis közli Sass Edének a »Szabadság« szerint pályadíjmentes elbeszélését.

Természetes, hogy kíváncsian olvasta el mindenki azt az elbeszélését, melyet egy irodalmi társaság 100 forinttal jutalmazott. (A naiv publikum ugyanis azt hiszi, hogy mihelyt valamely irodalmi mű díjat nyer, annak eo ipso jónak kell lenni.) No, de alaposan kiábrándította ebből őket a novellának elolvasása. Arról nem is beszélünk, hogy milyen maga a meseszöveg, erre nézve fogalmat alkothat magának a közönség, ha elolvassa a novellát, megengedjük, hogy Sasnak van tehetsége, mi magunk is olvastunk jó és ügyes dolgokat nem egyszer, de ezt a pályanyertes elbeszélését határozottan a leggyöngébbek közé sorozzuk. Hogy e véleményünkkel nem állunk egyedül, arról tanúságot tehet még a Szigligeti-Társaság több tagja is, és a közönség, kiknek véleményét erre kikértük. Most csupán egy pár szemelvényt adunk belőle:

»Igazán az Isten sok jót tehetne a világban, ha akarna, de nem akar. Én már rájöttem arra, hogy az Isten nem jó, hát legyünk mi jók (már t. i. olyanok mint a szerző)...

Ezen a világon semmi szép, semmi jó nincs, bünbarlang az otthon, korcsma a templomban (!) a mi kevés szép és jó és nemes még fennmaradt, az a fiatal gyermeklányok szívébe huzza meg magát. Jaj annak, a ki azt onnan minél hamarabb kiüzi, jaj annak, aki ráköp (ugye szép kifejezés) a szívre, mely felé áldva terjeszti kezét az Isten. Az Isten nagyon rossz, iparkodjunk hát mi jók lenni helyette. — stb.

Nemde remek mondatok? A Szigligeti-Társaságnak mindezekre egyetlen megrovó szava sem volt. Arról nem is beszélünk, hogy mily logikátlanság rejlik bennük. Egyik helyt p. o. azt mondja, hogy rossz az Isten, mindjárt azután, — hogy a szív, melyet Isten megáld. Nos, ha annyira rossz az Isten, mikép áldhat meg valakit, vagy ha meg is áld, mit ér az ilyen áldás. De hát Sass ur már ezeken régen túl van, s mint egykor maga mondta büszkén, ő már a felvilágosultak közé tartozik, ő atheista, ő tudja, hogy nincs Isten.

Megvalljuk őszintén, hogy mi még nem emelkedtünk a felvilágosultság oly magas fokára mint Sass ur, mi még mindig hiszünk az Istenben. Mindenesetre gratulálunk neki érdekes felfedezéséhez, de köszönjük szépen mi nem kérünk belőle. Boldogítsa ő csak felfedezésével a »Nagyvárad« olvasóit, hisz tálalt már fel nekik különb dolgokat is. —y.

NAPTÁR.

— Április 11. —

Csütörtök. Róm. kath. Nagycsütörtök. Prot. Leo. Gör. kel. márcz. 30. Klím János. Izrael Nisan 17.

Nap két 5 óra 7 p., nyug. 6 óra 21 perc. Hold kelt 9 óra 27 p., nyug. 5 óra 28 p.

Ápril 11. Városi közgyűlés.

„ 15. A kereskedelmi kóroda egyet közgyűlése.

„ 15. A nagyvárad építőiparosok tarsulatának közgyűlése d. e. 10 órakor az ipartestület helyiségében.

„ 16. Zárhatáridő a László malom új részvényeinek jegyzésére.

„ 21. A Bihar megyei Nemzeti Casinó közgyűlése d. u. 4 órakor.

„ 28. A nagyvárad szőlőbirtokosok közgyűlése.

UJDONSÁGOK.

Lapunk egyes számai a következő üzletekben kaphatók:

Kiss Dávid kereskedése Fő-utca,
Sonnenwirth-féle bazárban Fő-utca,
Kádár és Kiss cégnél Kishid-fő,
Kutasi D. papírkereskedésében Uri-utca,
Pauker Dániel papírkereskedésében Kis-piacz,
Reich Sándor vegyeskereskedésében Szent-János-utca,
Mezey János fűszerkereskedésében Körös-utca.
Reich Antal kereskedése Nagy-Fürdő-utca.
Ugyanezen helyeken előfizetések is elfogadtnak.

tudja, mi illik hozzánk. Tudja meg tehát, hogy én már ki vagyok, én Cáampagne-ból származom; rangomnál fogva pedig csak a legmagasabb és legfinomabb körökben szoktam megfordulni.

— És kinek a vendége volt utóljára márkí ur, ha szabad kérdeznem?

— Oda át voltam, abban a palotában, a gazdag Levisohn bankár urnál. Egy estebédre voltam hivatalos, — mondhatom önnek, hogy felséges volt.

— Hát ugyan mi rossz fát tett a tűzre, hogy így kidobták.

— Kidobni, — engem! fidone! Uram! — Sillery Márkít nem szokás kidobni. Nyugtalan természetem süit ösztönöztetve, de teljesen szabadon távoztam a diszes társaságtól, — igaz, hogy utamban eltévedtem és szerencsétlenségem ebbe a nyomorult egy fogatuba kerültem.

— Igazán? mondá a toll. — Beh kár! hogy csak egy lábam van. különben rögtön írnam le balesetét az esti lapban,

— Uram! nagyon lekötélvez szíves részvéteért! viszonzá a márkí, ki gyorsan bölintva buksi fejével.

— Vajjon mi az az estebéd? Kérdé félénken a varrótü.

A dugó lenéző pilantást a kérdőre vetve, mormogva mondá: — Hitvány teremtés! talán valami nyomortanyáról került elő, látom, — se képe, se formája.

— Hát csakugyan valami ünnepély volt a gazdag Levisohnnál márkí ur? ugyan beszélje el! — Kéré az aczeltoll.

— Meghiszem azt még pedig milyen! válaszolá a dugó. A bankár ur, leánynak eljegyzését ünnepelte a szinte igen gazdag Silberstein Mózással, ki a gabona tőzsdén nem rég rengeteg sok pénzt nyert. A legelőkelőbb társaság volt együtt; zeneművészek, hirneves festők és költők, a katonai s polgári hatóságok legelső tisztviselői, a nemesség első rangu képviselői sőt még egy miniszter is kiváló szerencsésjöknek tekintették ezen családi ünnepélyben résztvehetni. Igézó kölgyek koszeruja a legfényesebb estélyi öltözékben volt jelen, kiknek ragyogó szemeik versenyeztek a csillogó gyémánt és rubintokkal. A színház első bájos primadonnája észbontó trilláit pedig maga az opera zenekari főnöke kísérte zongorán. Szóval, ez valami elragadó vala! — Ekkor a dugó nyelvvel egyet esettentett és egy perczig elandalogva merengett. De csakhamar folytató: — Én akkor egy aranynyal kivert palaezk teiején trónoltam, kellemesen hűsülve az ezüst jégtartó medencében. A lakoma közepe táján felemelkedik helyéről a ház ura s tudtára adta vendégeinek az örvendetes családi eseményt, melynél fogva leánya Sára, szép és gazdag Sára, Silberstein Mózes ural el lett jegyezve. — Csak ezt vártam! Teljes lelkesedéssel akartam én akkor zajos üdvkivánattal a légebe szállni, ámde akkor egy ügyetlen ostoba inas olyant ütött rám, hogy fényes trónomról menten lerepültem s a terem sarkába elhelyezett virágosportozat közé buktam. Végem volt! — nem bírtam egy tagomat sem és ugy vittek ki tehetetlenül a fényes teremből.

— Az ám! de én azt hittem, hogy önként

méltóztatott a márkí urnak a társaságot ott hagyni, — jegyzé meg csipősen a fellábu toll.

— No igen, — midőn egy kissé magamhoz tértem, hát egész esendesen ott hagytam a házat. Azonban a kapu alatt valaki nyakon csipett — és most me-voilà — itt vagyok! De annyit mondok, hogy ezt a csufszágot, a mit velem elkövettek, nem hagyom annyiban, hanem feljelentem a rendőrségnek!

— És elégtételt követel a becsületén ejtett súlyos sérelemért! — jegyzé meg gunyosan az iróttoll.

— Ugy is lesz!

— Hát te nem tudnál nekünk valami érdekest élményeidből elbeszélni? — Kérdé a toll a varrótü.

— Oh én nagyon keveset tudok és az is csak egy igen szomorú történet lesz.

— Csak beszélj el bátran, én szeretem a bus históriákat!

— Én egy szegény varróleánynál szolgáltam, ki egy udvari padlásszobában lakott. A szerény szobácskának csak egy kis ablaka volt, a melyen csak a déli órákban süttött be egy pár percze a napsugár, igen röviden köszöntve az ablak párkányzatán levő néhány cserépvirágot, a melyek mohó vágygyal lesték e boldogító pillanatot. — Urnóm fiatal és vigkedélyü leányka volt, de neki sokat, fölötté sokat kellett dolgoznia s alig maradt ideje étkezésre s kedvencz virágjai ápolására. — Sokszor fáradtunk mi késő éjjelig egy kis lámpa világánál, s ha a szegény, szorgalmas gyermek, végre fáradtan és álmosan ágyára dőlt, vajmi gyakran hallottam őt kemény sorsa felett feljajdulni. — Volt ugyan varrógépe

*** Nagyesütörtök.** A tegnapi nappal vette kezdetét a tulajdonképeni nagyhét. A mai szent mise alkalmával az ünnepi ének még egyszer felhangzik, azután kezdetét veszi a mély gyász; a harangok elnémulnak, orgona nem szól, tom-pán, fájdalmasan, megható egyszerűséggel rezegnek végig a templom hajóján a nagyheti zsolozsmák. A kereszténység magába száll és bűnbánó lélekkel üli meg Krisztus kinszenvedésének kétezeréves emlékét. Minden évben ismétlődik és mégis minden esztendőben új, a vallás titokteljes misztériumai minden esztendőben egyformán ragadják meg a hívők kedélyét. A naiv legenda szerint a mai »Gloria«-kor elrepülnek a harangok Rómába s csak Nagyszombat délutánján, a feltámadási ünnepélykor térnek vissza, hogy akkor aztán annál zengőbb nyelven hirdessék a Megváltó dicsőségét, a kin nem tudott diadalmaskodni a halál és enyészet.

*** Szerenestlenség egy sirboltban.** A párisi Pére Lachaise temetőben szörnyű balesetnek lett áldozata két arisztokrata hölgy, Chanaileilles márkiné és leánya, Marcién márkiné. A két uriaszony a családi sirboltjuk fölött épült kápolnában ájtatoskodott, amidőn egyszerre csak leszakadt alattuk a padozat s ők hat méternyi mélységbe zuhantak le a sirboltba. Mikor felhozták őket, az idősebbik már halott volt, az ifjabbik pedig lábtörést és súlyos belső sérüléseket szenvedett. Chanaileilles márkiné, aki nyolczvanöt éves volt, a híres Crillon hercegi családból származott.

*** A mai városi közgyűlés.** Nagyvárosváros mai rendes havi közgyűlése előreláthatólag rövid ideig fog tartani. Mindössze 14 tárgy kerül elintézésre, melyek közül alig kettő-három van olyan, mely esetleg nagyobb vitára adhat alkalmat. Ilyen különösen a tanácsnak a fogadók, vendéglők, kávéház és italmérési üzletekről alkotott szabályrendelet tervezete, melyet már ismertettünk lapunkban; továbba a Rhédey-kert kibővítésének kérdése, melyet a közgyűlés valószínűleg el fog fogadni. Egyszóval meglehetősen unalmas gyűlésre van kilátás.

*** Husvétii lábmosás a Mátyás-templomban.** A husvétii lábmosás szertartását az idén maga Vaszary Kolos hercegprimás fogja elvégezni. A szép ezerecske a Mátyás-templom-

ban ma lesz reggel 9 órakor. A tizenkét öreg ember, ki a szertartásban résztvesz, a primás jóvoltából új ruhába öltözik, jó ebédet s azonfelül fejenkint tíz koronát kap.

*** Orvosi vizsgálaton.**

A tanár, ki ismeretes volt arról, hogy a diákokat vexálni szokta, így szól a vizsgálaton.

— Jelölt ur! határozza meg nekem ebből a csontból az egyén korát.

Jelölt megtekintti a csontot s így szól:

— Harmincz és negyven között lehetett.

— De én még pontosabban óhajtom tudni

Jelölt, újabb vizsgálódás után:

— Harminczöt és negyven között.

— Helyes! de én még pontosabban akarnám tudni.

— Nem kívánna a tanár ur azt is, hogy megmondjam nevét és polgári állását? . . .

*** Jóváhagyott alapszabályok.** A békésmegyei endrődi és kondorosi katolikus körök alapszabályait m. kir. belügyminiszter minden változtatás nélkül jóváhagyta.

*** Árvíz-veszély a megyében.** Tegnap Szerepről Vattay Gyula főszolgabírótól következő sürgöny érkezett az alispánhoz: Két napi erős szél gátjainkban sok kárt tett, folytonos lassu áradás, vizállás hármashidnál 206. cm. Bozzi zsilip 4 czm. eséssel felnyitva. Éjjel valószínűleg Turi zsilip is felnyitattik. Védekezés folyik.

*** Megszökött az aradi vár börtönéből.**

Az aradi várban szenzációs eset fordult elő. Maurer János közbaka, kinek az aradi várból való háromszori megszökéséről két év előtt hasábkot írtak és aki elfogatásáig teljesen felfegyverkezve kóborolt hetekig az erdőben, a ki esendőrökkel szemben letartóztatásakor valószínűleg hadjáratot folytatott és többször rálőtt a esendőrökre, míg elfogták, az aradi vár kasszamatáiból ismét megszökött. — A várbeli katonai parancsnokság nyomban több várbeli patrót indított utána. Tüvé tették az egész várat, azonban nyomát veszítették. Rendőri kartalommal benyitottak minden koreszába, de hasztalan. Ha kézrekerül, golyó általi halál várakozik rá, mivel ez alkalommal negyedszer szökött meg nehéz börtönéből.

*** Zseniális parasztfiu.** Czegléden egy idő óta nagy feltűnést keltett egy Balogh nevű 14 éves kanászfiu rendkívüli zseniálitása. Mint írják, a fiu közönséges fanyelű bicskával oly ügyesen faragott ki egy vasuti gőzmozgonyt a szerkocsival együtt, hogy a kifaragott gép a városi tanács elé került, a hol elhatározták, hogy a »született« kis gépészt a város költségén az ipariskolában fogják neveltetni. Hogy rendkívüli tehetségéről még egyszer meggyőződjének, Gubody polgármester kiküldte a kis művészt, hogy próbálja kifaragni a városi gőzmalom gőzgépét 5 hét alatt, szintén puhafából. A fiu a gépet az utolsó szegig el is készítette. Legérdekesebb az elkészített gépekben, hogy mind a kettő kifogástalanul mozog és forog, úgy, hogy a Ganzgyárba is fölkerültek bemutatás végett. A kanász fiut felviszik a fővárosba, az állami ipariskolába, hogy ott Czegléd-város költségén ki képezhesse magát.

*** Nagyesütörtöki ebéd a bibornoknál.** A nagyvárad egyházmegye biboros püspöke ma nagy ünnepi ebédet ad, melyre hivatalosak városunk összes világi és szerzetes papjai. Mint értesülünk a főpásztor meghívására mindnyájan meg fognak jelenni, csak hárman maradnak el az ebédéről betegség miatt.

*** Öngyilkos százados.** Tegnap táviratunkban már röviden említettük, hogy feltűnést keltő öngyilkosság történt a budai Corso szálloda egyik első emeleti szobájában Schürer A. R. honvéd százados, akit két hónappal ezelőtt helyezték át a dragonyosoktól a honvédséghez s aki két nap előtt ment fel a fővárosba s ott a Corso szállodában vett lakást, forgópisztolyal fejbe lőtte magát s szörnyet halt. A szálloda-személyzet azt hiszi, hogy gyógyhatatlan betegsége kergette a halálba. Az öngyilkos három levelet hagyott hátra: egyet a honvéd kerületi parancsnoksághoz, egyet a szállodatulajdonoshoz ezimezve, végül pedig a harmadikat a Dalnok-utczában lakó egyik rokonához intézte. Valószínű, hogy e levelek meg fogják magyarázni szomorú tette indító okát.

*** Megőrült család.** A Reichenberg mellett levő Wetzvald faluban az utóbbi napokban borzasztó eset történt. Két-három nap lefolyása alatt egy Elstner nevű gazdásznak négy családtagja egymásután eset örületbe. Elstner először huszonhat éves leányán vette észre a tébolyt. A leány csakhamar örvöngeni kezdett. A téboly csakhamar az anyára is elragadt, azután

is, a melyen igen serényen dolgozott és akkor nekem pihenőm volt; de mikor valami finomabb munkát kellett végeznie, akkor megint csak engem vett elő. Én mindannyiszor örvendtem és kötelességemet híven teljesítettem, mert szerettem a kis leányt és boldog voltam, midőn kék szemébe tekinthettem!

— Mily érzélgős a kicsike! — nevetett a vastagfejű.

— Tovább! — mondá az aczéltoll, — megvallom, a történet kezd érdekes lenni!

— Minden szombat este urnóm a kész munkával távozott, s mikor haza jött, mindig vidámabb volt, mert haza hozta fáradsága díját, — de én azt hiszem, hogy az nem sok lehetett. Egyszer egy fiatal ember jött vele. Szép, fekete csillogó szeme volt és mindenféle bohóságot össze-vissza beszélt, a melyen a leányka oly édesen felkaczagott, a mint őt azelőtt sohasem hallottam.

Midőn az ifju elmenőben volt kezét nyújtá a leánynak s megígérte neki, hogy nem sokára ismét meg fogja látogatni. A legközelebbi reggel azt mondá nekem urnóm: »No szolgám, ma végre pihenhetsz, — mert ma nem dolgozunk! — Azután odaállott a tükör elé, piperezte magát és vig danolás közben magára ölté legjobb ruháját. Akkor azután elment, és csak későn jött haza, ama fiatal ember pedig egész a szoba ajtójáig kísérté el. Midőn végre a kis leánytól elbucszott, megígértette vele magának hogy ezentul nem fog annyit fáradni, hanem kiméli magát, hogy friss és üde arczint nyerjen, és akkor majd minden másképp lesz. Nemsokára aztán mint hités nejt haza viszi s boldogok lesznek.

E szavakra szegény urnóm örömkönyekre fakadt!

— A bolond! rikácsolá a buksi.

— Folytasd! kiált fel a toll.

— Szép időben igen gyakran ment ki, és mindig vidáman tért haza, a minék én igen örültem. Egyszer megint csak eljött az a bizonyos fiatal ur, beszélt vele, hol nyájasan, hol izgatottan, — szegény urnóm alig felelt csak egyre zokogott; a fiatal ur egy darabig szép szavakkal csak vigasztalta; — de azután már csak ritkábban jött fel hozzánk, míg végre egészen kimaradt.

— Mindjárt tudtam, hogy így lesz! szólótt kárörvendve a buksi.

— Kérem Márki ur, ne zavarja az elbeszélőt! Kiált belé bosszusan az aczéltoll.

— Urnóm utoljára nagyon elbusulta magát, sokkal kevesebbet dolgozott és órahosszat elmerengett varróasztalánál; elhanyagolta kedves virágjait és egyre sirt. Ha egyszer-másszor a munkájához engem elővett, kettős szorgalommal dolgoztam és úgy szerettem volna megvigasztalni, Arca egyre hervadtabb, szeme pedig mindig fátyolozottabb lett. Tegnapelőtt végre egy kis levelet kapott. Reszketve bontá fel, és alig pillantott belé, éles sikoltással székéről a földre hanyatott. Nagyon megijedtem, mert azt hívném, hogy meghalt. Egyszer csak magához tért, de oly halavány volt az arca mint a gyöles és szemei kimeredtek üregeikből. Keblébe rejté a részletes levelet, vevé kalapját és köpenyét — és sietve távozott. — Vagy két óra mulva hazatért, fáradtan dőlt a székére és sötéten maga elé nézett. Azután hirtelen felugrott, egy pohárba vizet töltött s valamit ke-

vert belé. Elővett azután egy darab papirt, valamit ráirt és bpritékba zárta. Csakhamar felkelt, kezeit tördelé, és zokogva felkiáltott: Oh anyám! édes jó anyám! — megragadta azután a poharat és — kitta. Mikor a poharat letette az asztal fölboritá s én a földre buktam. — Urnóm azután — talán pihenni akarván — ágyára dőlt. Másnap reggel nem jött mint máskor az ablakhoz, hanem fekvé maradt. Dél lett, a nap már a szomszéd háztetön tul is szállott, de urnóm még mindig csak nem kelt fel. Akkor azután a szoba ajtaján kezdtek zörögni, míg végre ajtót betörve a szobába nyomultak. Két asszony jött be ijedt képpel, megnézték az ágyat, mind a kettő nagyot sikoltott és elfutott. — Kevés idő mulva megint visszajöttek és velök valami idegen ur. Az széjjel nézett a szobában, valamit feljegyzett, magához vevé az asztalon heverő levelet és mindnyájan eltávoztak este megint jött az az idegen ur és még két ember vele. Ezek kiemelték urnómet fekhelyéről és valami ládába helyezték, — rögtön beszegezték a ládát és elvitték! Szegény, kedves jó urnóm meghalt! ezt hallottam az ott levő asszonyoktól. — Egyike aztán nemsokára visszajött kiseperte a szobát s a padolatról engem is; — így kerültem én ide. Ezzel vége a történetemnek.

— Oh a szegény gyermek! kiáltott fel részvétl a toll.

— Régi história biz az! felkaczagott a vastag fejű dugó, a varró tü pedig csendesen zokogott. —

— Megint egy új hamudobás — és elnémita mind a hármat!

egy másik felnőtt leányra, végül a husz éves fiura. A négy szerencsétlent a községi hivatal beavatkozására a prágai tébolydába vitték. A boldogtalan családapa kétségbeesése leírhatatlan.

* **A tavaszi napsugár.** Tegnap volt a sok esőzés és szeles időjárás után egy kis tavaszunk. A téli kabátokat újra félretettük, de nem a nyári nyugovóra, mert még mindig felillik este, este, későn este, amikor a napsugár már nem önti ránk jóleső melegét. A tavaszi, enyhe légáramban gyönyörködött mindenki, akit a mindennapi kenyér nem szorított be a szobák és műhelyek, vagy gyárak dohos levegőjébe. Sétáltak a nagyok, az apróságok és kiöltöztek ünnepélyesen a tavasz üdvözlétére. A fehér esipke napernyők, a világoskék felöltők, a csinos gallérokpenyek tűntek mindenütt a legújabb divat izlése mellett. Önkénytelenül és sóvárogva tekintettünk a rügyező sétatéri fákra, melyek a megyeház előtt olyan különösen néznek ki az épülőben levő kioszk alapzata és a nagy gödrök mellett. A gazdák, a kertészek is hozzákészültek a munkához és a szegény emberek is hálásan üdvözölték a beköszöntött meleget, mert nem kell már fűteni a szobában. Csak aztán megemberelné magát a tavasz és ne mutatna újra hideg, zimankós arculatot.

* **„Hentzi-fajzat!”** Ezzel a kifejezéssel illette Ditmár György diurnista Schmier Alajos magánhivatalnokot egy budai korezmában még a Hentzi-szobor ellen elkövetett merénylet előtt, február 14-én este. Schmier Alajos emiatt a kifejezés miatt becsületsértés címen tett följelentést Ditmár ellen, előadva panaszában, hogy a hentzi-heceez egész Magyarországon közmegegyezés tárgya s ha magyar állampolgár valakit ezzel a kifejezéssel illet, bizonyára nem becsülésnek, hanem sértő szándékának akar kifejezést adni. Császár Ervin büntető bírósága előtt a most tartott tárgyaláson beismerte Ditmár, hogy a panasz tárgyává tett kifejezést használta s azzal védekezett, hogy nem lehet sértő egyetlen lojalis alattvalóra sem, ha valakit annak az embernek a nevével illetnek, akit az uralkodó emlékszóbor állításával tisztel meg és akinek alakját örök mintakép gyanánt helyezi a nemzet színe elé. — A magánvád képviselője pedig ezzel szemben kifejtette azt, hogy a szobrot nem a magyar nemzet koronázott királya, hanem egy idegen állam uralkodója állította a magyar nemzeten kivívott győzelem után. A szobor felállítására nem a magyar koronás király tényle, hanem a nemzettel harezban álló, ellenséges monarchia diadalmi jelvénye volt, amelylyel az országon aratott győzelmet kifejezésre jutatta. Egy uralkodó lehet hálás egy hadvezére iránt, aki érette esett el, de egy nemzet, amint tapasztaljuk is, nem tekinthet követésre méltó példányképeknek egy szőszegő katonát, amilyen Hentzi volt. Annak a nevével nevezni pedig valakit, akit egy nemzet utálatá veszen körül: feltétlenül becsületsértés, melynek súlyos voltát csak fokozza a minden fölfogás szerint a »bitangot« jelentő »fajzat« kifejezés. Császár bírósága »ő felsége a király nevében!« kimondta, hogy a vádlott vétke a becsületsértés vétségében s 10 frt pénzbüntetésre, esetleg egy napi fogházra ítélte. Az elítélt föllebbezett.

* **A negyedik öngyilkos.** Vágújhelyen a Spitzer-családra néhány év óta iszonyu fátum nehezedik. A család feje Spitzer József két év előtt a torkát metszette el; nemsokára legidősebb fia méreggel ölte meg magát; a másik fia bátyja sirján lőtte magát föbe; tegnap pedig a család legifjabb tagja Spitzer Ignác kereskedő, ki Vágújhelyről Pöstyénbe utazott, a kupéban szívébe lőtt. A mint a konduktor Pöstyénben kinyitotta a kupé ajtaját, az öngyilkos a földön hevert, mellette volt a revolver, egy névjegy s a vasuti jegy.

* **A vízvezetési bizottság ülése.** A vízvezeték építését vezető bizottság Bordé Ferenc tanácsos elnöklete alatt tegnap délután ülést tartott. Jelen voltak: Bozóky Béla, Busch Dávid, Dus László tagok, Nagy Lajos jegyző. Tárgyaltattak a vállalatnak a szivattyu emelőképességének újbóli megállapítása iránt beadott kérvénye, melyre nézve a végleges felülvizsgálat napja május 15-ike határozott meg a

megállapítás napjául. A vízvezeték nyomási próbájának meghatározása céljából a két fővezeték az osztó szekrénytől a kutháznál levő elzáróig; a Czigány-utcától levő elzáróig a Nagyhíd-utca, Kis- és Nagy-Szöllős-utczákon levő elzáróig, a Zöldfa-utca folytatása vonalán a nagypiac téren keresztül menő és a Kapuczinus-utczáig terjedő; továbbá a Felső-, Alsó-kaszárnya, Lovas-utczákon levő fővezetek elzárótól elzáróig. Határidőül május 16-ika lett kitzve a mikor a lakosok előre értesítettek. A két próbakut költsége, mely véglegesítve lett, a mérnöki hivatal előterjesztése nyomán kellően redukáltatott. A készletben tartandó csövek tárgyában a bizottság előbb a vállalatot szólítja fel, hogy a csődarabokat mily áron hajlandó szállítani és csak ezután határoz érdemben. Dr. Kornstein Lajos, Hillinger Lipót, Knapp Ferencz folyamodtak, hogy a vízvezeték a szőlőjükbe vezetessék ki. A bizottság a csöveknek a telkeken való átvezetését nem javasolja, mert a szabályrendeletbe ütköznek. Azonban nincs ellene, már az ezen rész fejlesztése szempontjából is, hogy szabályszerű módon kérvényezők pajtáiba a vízvezeték be ne vezetessék. Kikötendőnek tartja azonban, hogy vízóra alkalmazandó és a befektetési tőke 2650 frt 60 kr 20 év alatt le törlesztendő, addig a tőke betáblázás által biztosítandó.

* **Vigyázatlan lövés áldozata.** Pozsgai János és ifj. Berencz Jakab monoristiai, továbbá Bartos Antal és Bálint Gyula berzovai erdőőrök kimentek a kaprinai erdőbe szalonkavadászatra. A kijelölt helyre érkezve, szétváltak, úgy, hogy Pozsgay és Bartos együtt maradtak, a másik kettő pedig szintén együtt tartott. Egyszerre lövés dördült el és Bartos vértől elborultan, eszméletlenül rogyott össze. Pozsgay fegyvere ugyanis elsült és a két lépéssel előre haladó Bartost halálosan találta. Hamar kocsit szereztek, hogy a szerencsétlen erdőőrt Berzovára szállítsák. A szerencsétlen azonban még utközben meghalt. Az esetet további eljárás végett bejelentették a hatóságnak.

* **Egér és oroszán.** Ismeretes dolog, hogy mennyire félnek az asszonyok az egértől, nem esoda, mert a kis állat képes trémába ejteni az állatok királyát. Megtörtént egy napon, hogy egy jól kifejlett indiai oroszán ketreczébe egéret helyeztek. Az oroszán észrevette a kis állatkát, mielőtt a ketreczébe kiosont és üldözőbe vette. Az egér előbb ijedten futkosott, de végre látva, hogy nincs menekülés, remegve és czinczozva állt meg az oroszán előtt, mely hatalmas fejét ide-oda mozgatva érdeklődve szemlélte a kis szürke teremest. Végre az oroszán erős talpa lecsapott az egér testére, de oly óvatosan és gyöngéden, hogy a kis állat sértetlenül szorult be a hatalmas körmök közé. Az oroszán most macskamódra játszazodni kezdett az egérrel. Főlemelte lábát, egy-két hüvelyknyire futni engedte, aztán újra elfogta. Egyszerre azonban az egér megváltoztatta taktikáját és amikor az oroszán lábát megint főlemelte, megállt és egyenesen a fejének ugrott. Az oroszán rémülten visszaugrott és olyant ordított, hogy az egész ketrecz rengett bele. Az egér pedig folyton czinczozva elosont. A két állat közül határozottan az oroszán érzett nagyobb félelmet. Minden állatseregletben tudják, hogy az elefánt jobban fél az egértől, mint a gyorsvonattól. Ha a parányi állat behatol ketreczébe, az elefánt egész testében remeg, föltolja ormányát a levegőbe és kétségbeesetten trombitál. Az etetők azt tartják, hogy attól fél az elefánt, hogy az egér beleszalad az ormányába.

* **Férjgyilkos asszony.** Kecskemétri irják: Vizi József rozott multu, iszákos kecskeméti ember, aki a könesögi pusztán lakott, örökösen czivakodott családjával. A napokban részeg fejjel ismét veszekedni kezdett a feleségével és szóváltás közben kést rántott az asszonyra, aki azonban kiesavarta azt a kezéből. Vizi erre a földhöz vágta feleségét és a házaspár ott dulakodott a földön, míg végre a tizenhárom éves Vizi István nagynehezen szét nem választotta szüleiket. Mikor az asszony fölkelt,

felkapott egy kezeügyébe eső karót és azzal úgy ütötte fejbe a férjét, hogy ez attól nemsokára meghalt. Pár nap mulva az asszony kocsin bevitte a holttestet Kecskemétre a halottas házba, hogy eltemessék. De az orvosi vizsgálat konstatálta az erőszakos halált s a vallatás alá fogott asszony minden megilletődés nélkül vallotta be szörnyű bűnét. Azonnal letartóztatták és átkísérték a kecskeméti ügyészség börtönébe.

* **Megszökött elmebeteg.** Demján János nagyváradai kádármesternek feltűnt, hogy segédje: Koszity Milán nap-nap után zavarsabban beszél és egyik bolondságot követi el a másik után. Már jelentést is akart tenni a hatóságnál a kórházba szállíttatása iránt, midőn egyezzerre eltűnt a szerencsétlen ember. Eleinte nyomozta ő maga, hova mehetett, de mert sikertelenül kereste, tegnap a rendőrséghez vitte fel munkakönyvét és köröztesztését kérte.

* **Gyufa-statisztika.** Franciaországban, ahol most az állami monopólium miatt sokat beszélnek a gyufáról, egy statisztikus kiszámította, hogy a francziák évenként 30 milliárd szál gyufát fogyasztanak el, vagyis naponként 82 millió szálát. Föltéve már most, hogy egy-egy száznak a meggyújtásához átlag egy másodperc szükséges (ami, tekintve az állami monopóliumot, nem is sok): az az idő, amelyet a francziák összességé egy-egy nap gyufadörzsölésre fordít, nem kevesebb, mint két esztendő, hét hónap, kilencz nap, egy óra és huszonnyolcz másodperc.

* **A hiboros püspök huszárja** című tegnapi hírnkben Hiroš Ernő, kivel a büntető bizottságnak van most foglalatossága úgy van említve, mint pár évvel ezelőtt Schlauch Lőrincz nagyváradai püspöknek volt huszárja. Hírnk ezen részét helyre igazítólak közöljük, hogy Hiroš Ernő volt ugyan Nagyváradon is előkelő egyházi férfiú szolgálatában, sőt hallo-más szerint egy más egyházmegyei püspök szolgálatában is, de Schlauch Lőrincz nagyváradai püspök huszárja soha sem volt sem Szatmáron, sem Nagyváradon, hol állandóan Orosz Péter a huszárja, kit még Szatmárról hozott magával.

* **Ez a testvérem feje.** A párisi Saint-Louis-kórház ajtaján a napokban egy magas termetű férfiú kopogtatott, a ki a hátán egy zsákot vitt, amelyben úgy látszott, hogy valami gömbölyű tárgyat rejteget. Mikor bebecsátották, orvos után kérdezősködött, mondván, hogy a testvére érdekében beszélni akar vele. Bevezették az orvos szobájába és ott az idegen szó nélkül levette válláról a zsákot és egy emberfejet hengerített ki belőle. »Ez a testvérem feje!« szolt az elképedt orvoshoz, a ki azonban mindjárt látta, hogy örülttel van dolga. Mindamellott azonban rendőrt hívtak, a ki az örültet a rendőrség épületébe szállíttatta. A megháborodott elméjű embernek az a rögeszméje, hogy a szellemek parancsára kellett levágnia öcsese fejét.

* **Az iparos tanoncz-iskolák és a miniszter.** Az iparos tanoncz-iskolák felügyelete végett a kereskedelemügyi miniszter a kerületi kir. iparfelügyelőket, mint tegnap érkezett leiratában tudatja, oda utasította, hogy szerezzenek maguknak meggyőződést, vajjon az illetékes ipartestületek és I. foku iparhatóságok az iparos tanoncziskolák irányában megszabott kötelezettségeiket pontosan teljesítik-e?

* **Szerelm és kötelesség.** Ambrucsis János, polgárdii csendőr a bálványozásig imádtá az egyik vendéglős leányát, aki a zsandár szerelmét nem is utasította vissza. Egy kevesbbé szerencsés vetélytársa azzal állt boszut, hogy a csendőrnek kötelességévé tette a vendéglős feljelentését a záróra meg nem tartása miatt. A csendőr meggyőződött róla, hogy vetélytársa igazat mond, s kedvesének apja ellen megtette a feljelentést, amint a kötelessége parancsolta. A parancsnok még évődött vele, tréfásan, a csendőr azonban nagyon szívére vette a dolgot, s a följelentés után kevesssel, este 7 órakor, szolgálati fegyverével szíven lőtte magát, Azonnal meghalt.

* **A hegy és mezőőrök esküje.** Tegnap délelőtt tizenegy órakor ifj. Rimler Károly rendőrkapitány feleskette a nagyvárad hegy és mezőőröket és ifj. Winkler fogalmazó-gyakornok vette fel az eskületéti jegyzőkönyvet. Az őrközött a törvény szerinti jelvényeket is kiosztották, amelyet ruhájukra varva tartoznak hordani, hogy hatósági minőségükről az esetleges kihágók tudomással bírjanak.

* **Dinamitrablók.** Vakmerő rablást kíséreltek meg ismeretlen tettesek a Gumpoldskirschen mellett levő kőbányában. Mint Badenből írják, a rablók feltörték a kőbánya dinamitraktárát, amelyben ötven kilogramm dinamit és nagyon sok más robbantószer volt. Valami azonban közbejött, mert a tettesek elmentek a feltört raktárból a nélkül, hogy onnan bármit is elvittek volna. A betörést a bányászok csak délután vették észre és nyomban jelentést tettek róla a csendőrségnek, mely erélyes nyomozást indított.

* **Eltűnt nyolcz éves gyermek.** Özv. Remiás Jánosnének 8 éves leánya tegnap eltűnt a szülei háztól és nem tudnak nyomára akadni. A kis leány alacsony, vékony, sugár termetű, gesztenye haja. Ruházata: piros ruhaalj, fehér ujjas és fején sárga kendő. Aki a kis szökevényre ráismer, kísértesse fel a rendőrséghez.

* **Lépre ment.**

— Te, Muki, nem szeretnél ma velem ebédelni?

— Dehogyan nem, sőt nagy örömmel.

— Akkor siess haza és téss az asztalra egy terítéssel többet, félóra múlva nálad leszek...

* **Pótajánlat a Fekete Sas alatti boltra.** Ifj. Kohn Sámuel a törvényhatósági bizottsághoz intézett beadványában a »László« malom által bírt bolthelyiségre pótajánlatot adott be, amelyben az esetre, ha a város közönsége 1 és fél év helyett 7 és fél évre adja ki a kérdéses helyiséget, 1325 frt helyett 1400 frt évi bért hajlandó érte fizetni. Ezen ajánlat mint póttárgy fog a mai közgyűlés napirendjére kerülni.

* **APRÓ HIREK. A szerb hadsereg** az őszszel nagyobb hadgyakorlatokat tart. — **A belga sztrájk-mozgalmak** mind nagyobb mérvet öltenek; Verlieuxban 8000 munkás sztrájkol és fenyegető magaviseletet tanusít. — **Reggio di Calábriában** négyszer észleltek földrengést. — **Repülő tál.** Ölvödi József kecskeméti napszámos, részeg állapotban úgy vágta a forró étellel telt, nehéz eszeréptálat felesége fejéhez, hogy szegény asszonyt súlyos sérülésekkel szállították a városi kórházba. — **Megégett gyermek** Orbán Rozália kecskeméti napszámosné magára hagyta a tüzhely mellett tíz hónapos kis fiát, a ki a leveses fazekat magára rántotta, még pedig oly szerencsétlenül, hogy égési sebeibe belehalt. A gondatlan anya ellen vizsgálatot indítottak. — **Lefordult a kocsiról.** Scholtz Gyula pécsi söröző Jancsi nevű kocsisa rendes körutját végezte a városban, mikor egyszerre a kocsiról leesett s pár pillanat múlva meghalt. Az orvosi vizsgálat szélütést konstatált. — **Római sir.** Zala-Szent-Gróthon a napokban egy ép római sirra bukkantak földmunkálatok közben. A sirban csontok, régi pénzek s ékszerek voltak. A miről az ottani hatóság értesítette a nemzeti muzeumot. Szalay Imre, a muzeum igazgatója a helyszínére Posta Béla dr. muzeumi őrt küldött ki, a ki el is utazott Zala-Szent-Gróthra. — **Bányászok halála.** New-Whitcomból (Washington-állam) jelentik kábelben, hogy a blue-canoni szénbányában robbanás történt, melynél a tárnákban levő 23 munkás közül 21 életét vesztette. — **Öngyilkos matróna.** Nagy-Becskerekéről írják: Matuskovic János aljárásbíró hetvenhárom éves anyósa a Kikindáról jövő vonat elé vetette magát, amely keresztül robogott rajta. Az öreg asszony, aki tettét zavart elmével követte el, szörnyet halt.

* **Walter Tóni gyásza.** A Walter jóhírű vendéglőjét nagy csapás érte, jobb keze, a fizető pincérje, Krampel Victor ott hagyta. S hogy még nagyobb legyen a csapás, a Victor új vendéglőt

nyit. Hogy a Krampel-féle étterem veszélyes konkurens lesz minden várad étteremnek azt biztosra veheti mindenki, a ki ismerte az elegáns megjelenésű, jó modoru, derék, ha jól megtermett is, de fürge Victort. Az étteremről lapunk hírdetése között találja meg az olvasó a tudni valót.

Vidéki levelezés.

Bihar, április 9.

Folyó hó 8-án az itteni róm. kath. templomban szentmise alatt 5 tagból álló ev. ref. család — szabad meggyőződésből — tért vissza őseinek szent hitére a róm. kath. anyaszentegyházba. Előzőleg meggyöntak s áldoztak, ezután ünnepelesen letették az apostoli hitvallást az evangélium alatt, a nép előtt. A család feje Kis István pelbárthidi lakos, földműves. Ennek neje Szűcs Eszter, három kiskorú gyermekkel együtt.

F. hó 9-én a délelőtti órákban a szőlőhegyen felakasztva találták meg saját pajtájában David Lajos helybeli lakos, előkelő telkes gazdát. Kora mintegy 60 év körüli. Még tegnap azaz 8-án reggel ki ment a hegyre s azóta nem tért vissza. (Nem is tér többé vissza a maga lábán.) Allitóltag családi perpatvar kergette a halálba, a mi nevével gyakori eset volt. Allitóltag az asszony, aki igen hatalmas athléta alak és hozzá heves természetű, nem egyszer bántalmazta tetteleg is a csendes véru, jó embert. A férj még tegnap vihette véghez végzetes tettét, s csak ma dél felé akadtak holt testére. Neje sirva ment jelenteni az itteni előjárósághoz az esetet, kérve, hogy vegyék le férje szerencsétlen holttestét a fáról. Az előjáróság azonnal megtette a szükséges intézkedést. Egy fia és 3 leánya van, mind nagykorúak és családosak.

r. l.

Vonatok érkezési s indulási ideje.

Érkezik:	Indul:
Budapestről 2-12, 7-08, 1-50, 7-15 — 3-46.	Budapest felé 2-25, 8-43, 11-04, 12-23, 2-26.
Kolozsvárról 2-18, 10-44, 11-41, 8-00, 8-38.	Kolozsvár felé 2-19, 7-15, 2-24, 4-00, 12-05.
Szegedről 8-30, 9-32, 5-30.	Szeged felé 4-25, 7-33, 10-15.
Aradról 9-32.	Arad felé 4-25.
Vaskóh-Belényesről 11-28, 9-07.	Vaskóh-Belényes felé 5-10, 2-10.
Gyoma-Kőtről 10-10, 8-02.	Gyoma-Kő felé 7-00, 2-05.
Érmihályfalváról 8-15, 9-22.	Érmihályfalva felé 6-45, 4-40.

A fekete számok az éjjeli időt jelentik.

E G Y L E T.

M e g h i v ó.

A nagyvárad kerületi betegsegélyző pénztár f. évi április 11-dik napján d. u. 6 órakor a kerületi betegsegélyző pénztár helyiségében (Kertuteza, Kutiák-féle házban) igazgatósági ülést tart.

Az ülés tárgysorozata.

1. Két jegyzőkönyv-hitelesítő megnevezése.
2. Az 1895. évi március hó 3-án tartott ülésről szóló jegyzőkönyv hitelesítése.
3. Jelentés a folyó hó 7-én megtartott rendes évi közgyűlés határozatairól.
4. Jelentés a Gazdasági és Iparbank adományáról.
5. Az országos m. kir. statisztikai hivatal leiratának tárgyalása.
6. Jelentés a módosított alapszabályok miniszteri jóváhagyásáról és intézkedés annak végrehajtásáról.
7. Lefkovits Lipót felügyelő-bizottsági tag indítványa.
8. Dr. Marosán György belényesi pénztári orvos kérelme.
9. Dr. Molnár István csesdi pénztári orvos lemondása.
10. Titkár jelentése a múlt havi bevételek és kiadásokról, valamint a múlt havi lagállományról.
11. Szántó Lajos ellenőr szabadság iránti kérvénye.
12. Egyéb folyó ügyek és indítványok.

REGÉNY-CSARNOK.

Az apai vér.

Regény.

Írta: Edhor J.

(9)

Fordította: Veress Zsigmond.

(Folytatás.)

Magában, a plébános lakásában nagy sürgős-forgás volt. A cseléd a ház földét sietve sikálta, miközben nagy cseppekben gyöngyözött homlokáról a verejték, mert hisz minden pillanatban megérkezhetett a várva-várt vendég. Pár falusi lány az udvaron ült és koszorút font, mások virágokat szedtek, ismét mások a konyhában Dora néninek segítettek.

A plébános maga pedig a jaszminbokor alatt ült, melynek lombja már az ősz közeledtével hullani kezdett, s összetett kezekkel és boldogan mosolygós ajakkal ábrándozott.

— Tehát megtartá szavát, igen fényesen beváltá; büszke vagyok rá, de vajon jó maradt-e? — kérde remegve önmagától a jó öreg plébános.

Nehéz léptek közeledtek. Verner az öreg harangozó volt; nagy fehér liliumokból kötött csokrot tartott kezében. Az öreg ember nehékesen járt, bizonyára nem annyira magas kora mint sok bújta tette roskataggá alakját.

— Tisztelendő ur, itt küldi Alojzia e liliumokat Felix... akarám mondani a tanár ur számára. — javítá ki beszédét az öreg.

— Mondja csak bátran Felix, sokkal jobban szeretem ezt hallani; és hogyan van Alojzia, örvend Felix megjövételének?

— Oh igen, bizonyára. Végéhez közeledik ő is, tisztelendő ur. — mondá mélyen szomorodva az öreg. — Nem vesz több eledelt magához és nem is hagyja el többé fekhelyét. Ha lehullanak e lombok valószínűleg őt is le kell tennem a sirba.

A pap kegyes szemei könnyekkel telte meg, megszorítá az öreg kezét, s aztán mondá:

— Üdvözölje Alojziát és mondja meg, ha Felix hazajön, át fog menni. Mily sajnós! A szép virág még előttem fogja a csendes szöglétecskét a temetőben elfoglalni. Legalább nyugodtan hajthatja le fejét, hogy nem kellett megismernie az élet küzdelmeit.

Ezzel az öreg, a plébánost üdvözölve, eltávozott. A pap újra ábrándozni kezdett, s ez ábrándozásából könnyű de férfias lépés zavarta fel.

Magasra nőtt férfiu, büszke fejtartással állott a lugas előtt. A pap ifjui hévvel ugrott föl, szíve erősen dobogott. Kezeit szemei fölé illesztte és úgy nézett pár pillanatig a megérkezőre.

— János bátyám! — hallatszott ekkor egy kedves, rég nem hallott hang. — János bátyám! Felixed itt van! Ugy jön, amint magadtól elbocsátád.

Oda térdelt az Alojzia virágai mellé, melyek a pap heves mozgása közben a földre estek. Felix ajkait az ezüsthaju plébános sovány kezére illesztette, majd szemeit arczára függesztvén, hosszasan nézett a plébánosra szép szemeivel, melyek mélyek, kimeríthetetlenek, de mégis tiszták és nyugodtak voltak.

Sokáig, sokáig fájdalmasan keresgélve merültek el bennök a pap pillantásai, de végre kitért belőle a határtalan öröm.

— Ó jó maradt! — Oh, Istenem! hálát adok neked, hálát adok neked!

A remegő kezek a barna fűrtöket a térdelő homlokából kisimiták. Lehajlott aztán a pap hozzá és arcában a gyermek hajdani vonásait keresé s ime megtalálta, de sokkal szebbek és erőteljesebbek valának most. Arca még mindig oly üde volt mint hajdan, csak néhány vonása barnább. Széplőtelen tisztaság különös fénye lebegett ez ember körül. Mi élt tehát benne, mi érintetlenül vivé a világon keresztül, s mi testét vissza hozni engedé, mint templomot, miként elvivé ezt a magányból?

— Ó jó maradt, ő jó maradt, — ismételé a plébános s még egyszer betekintett e sötét szemek tükrébe melyek mint egy kinyitott könyv feküdtek előtte.

— János bátyám, — mondá Felix szeliden, a plébános kezét megfogva, — János bátyám, szavamat megtartottam, de csak a te

képed volt képes a világ minden czéljaitól megőrizni!

Mily esemény volt ez a falu lakóira nézve! A jövő heteken egyedül Felix személye képezte a jó embereknél a beszéd tárgyát. Hol csak ketten vagy többen összejöttek, ott róla beszéltek. Lassankint minden egyes viselt dolga ismeretes lőn. Tudták, hogy volt a szentföldön, látta Jeruzsálemet és Bethlehemet, járt a Tábor hegyén és fürdött a Jordánban. Látta a sinai hegyet, ama borzasztón szétomlott hegyet, volt a pusztában, látott sok népet és beszélt több uralkodóval.

A rettenetes ázsiai dögvésznek bátran nézett szemébe s míg körülötte ezren és ezren elvesztek, addig ő sértetlen maradt. Ilyenek foglalkoztatták a falu lakosait.

(Folyt. köv.)

IRODALOM.

— **Bodnár Gáspár** ifjusági iratai. Elbeszélések. Ily czim jelenik meg május hó elején legújabb könyvem, melyben 8—14 éves fiu- és leány gyermekek számára írott elbeszéléseimet közlöm.

Az elbeszélések egyszerűek, világosak és a gyermeki kedély-élet világából rajzoltak. Arra törekedtem, hogy egyrészt az ifjuságnak szórakoztató olvasmányt nyújtsak, másrészt előkészítsem őket az életre, melynek színterén — korábban, mintsem gondolják — megjelenniök kell.

Vizsgálati jutalmul, ifjusági könyvtárakba és különösen a ker. családok, nevelő intézetek olvasó asztalára lelkiismeretesen ajánlhatom. Első áldozási és bérmentési emlékül kiválóan alkalmas.

A esinosan kiállított kötet ára csak egy korona. Szép vászonkötésben 70 kr. Ez összeget legezészerűbb posta-utalványon alulírott szerzőnek beküldeni, mely esetben bérmentesen juttatom megrendelőim kezeibe.

A ki tiz példányt gyűjt, egy tisztelet példányt kap.

Szatmár, 1895. ápril hó 12.

Bodnár Gáspár,
tanár szerkesztő.

— „**Kath. egyleti könyvtár**“ czim alatt a satmár egyh. m. irodalmi kör megbízásából könyvjegyzék jelent meg azon kath. szellemű vagy ezzel nem ellenkező hasznos munkákról, melyek kath. körök és egyesületek könyvtárába valók. Hogy az országban ez idő szerint megszerezhető valamennyi alkalmas s kath. szellemű munka a későbbi könyvjegyzékbe felvehető legyen, tisztelettel fölkérjük a m. t. szerző urakat; legyenek szivesek akár megnevezni a czimet, a szerzőt és a kiadót, akár (ami helyesebb, egy tiszteletpéldányt beküldeni e könyvjegyzék kiadójához (Reizer János könyvkereskedéséhez Szatmáron). Szives fáradságuk megtermi gyümölcsét s az országszerte alakulóban levő kath. köröknek is nagy szolgálatot tesznek ez által. Hogy az illető művek nem csupán nyilvánlaton, hanem könnyen megszerezhetőek is legyenek, evégből a kiadó azon kérelemmel járul a mt-szerző urakhoz; 1.) legyenek szivesek azon könyvkereskedést megnevezni, melybe műveiket bizományba adták; 2.) a magánkiadású műveknél legyenek szivesek a megszerezhetősé feltételeit megnevezni. A legközelebbi könyvjegyzék nem csupán a kath. egyletek, hanem egyszersmind a kath. ifjusági könyvtárakba való műveket is tartalmazni fogja, ugyanazért az ilyen művek szerzőihez is a fentiekhez hasonló kérelemmel járul a jegyzék kiadója. Kivánatra a jegyzéket úgy egyeseknek, mint egyleteknek bérmentve megküldi Reizer János könyvkereskedése Szatmáron.

T Á V I R A T O K.

Ő Felsége nem jön Budapestre.

Budapest, április 10. (Saját tud. táv.) A B. C. illetékes értesülése alapján megczáfolja a hirt, hogy a király Ő Felsége május elején Budapestre jön. E hó 8-án Pólába fog utazni Ő Felsége, hol a »Monarch« hadihajót fogják vizrebocsátani.

Árvizek.

Budapest, április 10. (Saját tud. táv.) Valóban kétségbeejtő hírek érkeznek ide, különösen a Tisza mentéről. Tokajnak egy harmadát ugyszólván megsemmisítette az árvíz. A szélvihar még a téglafalu házakat is ledöntötte. — Aradon is nagy az aggodalom a Maros áradása miatt. A megyében okozott kár kiszámíthatatlan. — A dadai járásban katonaságot kértek a gátak védelmére.

A tapolezai választás.

Budapest, április 10 (Saját tud. táv.) A szavazás reggel óta két helyiségben folyik a legnagyobb rendben, csak két tartóztatás történt. A kormánypárt megelégszik az ellenzék korteseire szórt panaszokkal. Kossuth Ferencz megválasztása bizonyos. Fél két óráig

Kossuth Ferencz 503,

Vörös László 318 szavazatot

kapott.

Törvény-tervezetek.

Budapest, április 10. (Saját tud. táv.) Jogászörökben erősen tartja magát a hír, hogy Dániel Ernő törvényjavaslatot készített a részlet iv üzlet szabályozásáról, továbbá, hogy a konzuláris biráskodásról szóló törvény végre életbe lesz léptetve.

A német tőzsde-törvény.

Budapest, április 10. (Saját tud. táv.) Nemet lapok közlése után a tőzsde-törvényjavaslat 6 fejezetben 74 szakaszból áll. Legfontosabb az az intézkedés, mely szerint a szövetség-tanács fel van jogosítva a határidő-ügyletek beszüntetésére. Addig pedig azokról, akik ilyen ügyletekben részt akarnak venni, névsort kell vezetni.

A japánok és a béke.

Budapest, április 10. (Saját tud. táv.) A japán nép egy része, melynek szószólója a hadipárt, nem akarja a béke idő előtt való megkötését. A japáni lapok csaknem kivétel nélkül a háboru-pártnak törekvéseit szolgálják és a béke ára fejében Peking megszállását és Dél-Kína elfoglalását kívánják.

A zsidók Oroszországban.

Budapest, április 10. (Saj. tud. táv.) A jekaterinoslavi kormányzóságból egy zsidó-küldöttség járt Szent-Pétervárott a czárnál, kérve a zsidók jogviszonyainak rendezését.

Chile kölcsöne.

Budapest, április 10. (Saját tud. táv.) Chile 3 millió font sterlingnyi kölcsönt keres.

Összeesküvés Havannában.

Budapest, április 10. (Saját tud. táv.) Havannai távirat szerint a Puerto Principei hatóság összeesküvést fedezett föl, melynek czélja fölkelő csapat szervezése, mihelyt Campa tábornagy Cuba szigetére érkezik. Több előkelő személyt elfogtak.

Közgazdaság.

A szőlők új veszedelme. A földmívelési miniszter tegnap arról értesítette a törvényhatóságokat, hogy a Wolf Lipót és fiai kis-mártoni borkereskedő-czég szőlőjében fellépett szőlőbetegség a meghallgatott szakértők véleménye szerint valószínűleg azonos a Franciaországban újabb időben fellépett »Gommose Bacillaire« nevű szőlőbetegséggel, a mely nagyon veszélyes jellegű; miért is utasította a szőlőszeti és borászati felügyelőket, hogy hivatalos működésük közben kiváló figyelmet fordítsanak arra, ha vajjon nem észlelhetők-e valahol olyan gyanus tünetek, melyekből a jelzett betegség jelentére lehetne következtetni. Hasonlóképen felhívta a hatóságokat is, hogy saját közegeivel is kíséressék figyelemmel e bajt s a gyanus tünetekről az említett felügyelőseget értesítsék. A szőlőtöke beteg, vagy gyanus részeinek a felügyelősegekhez való elküldését, vagy az illető szőlőtől való elvitelét a miniszter megtiltotta, nehogy a betegség esetleg tovább hurezoltassék.

Nagyvárad kereskedelmi és iparkamara.

1639—1895. sz.

Értesítés.

A m. kir. államvasutak gépgyárának és a diósgyőri m. kir. vas- és aczélygyár igazgatósága a Budapesten építendő Dunahid vasszerkezetének szerelési állványához szükséges puha faanyagok szállításának biztosítására pályázatot hirdet.

Miről van szerencsénk az érdekelteket azzal értesíteni, hogy a pályázati hirdetmény feltételei a kamara hivatalánál a hivatalos órák alatt d. e. 8-tól d. u. 2 óráig megtekinthetők.

Nagyvárad, 1895. ápril hó 5-én.

A nagyvárad kereskedelmi és iparkamara:

Janky József,
elnök.

Dr. Sarkadi Lajos,
titkár.

1628—1895. sz.

Értesítés.

A budapesti országos kereskedelmi és iparcarnok kezdeményezésére f. évi május hó 26-án keleti kirándulás terveztetik.

A tanulmányut f. évi május hó 26-án reggel 7 órakor fog Budapestre kiindulni és Belgrád, Niss, Szófia, Filippopol, Konstantinápoly, Smyrna, Pyraeus, Szaloniki, Monasztio, és Üszkübben való kiszállás mellett június hó 11-én Budapesten végződni.

Miről van szerencsénk a keleti kirándulásban résztvenni óhajtókat azzal értesíteni, hogy a szóban levő tanulmányutra vonatkozó részletes feltételek a kamara hivatalánál d. e. 8-tól d. u. 2 óráig megtudhatók.

Nagyváradon, 1895. ápril hó 5-én.

A nagyvárad kereskedelmi és iparkamara:

Janky József s. k.,
elnök.

Dr. Sarkadi Lajos s. k.,
titkár.

1687—1895. sz.

Értesítés.

Van szerencsénk az érdekelteket tudomására adni, hogy az északamerikai egyesült államok »Atlanta« (Georgia) tartományában a

f. 1895. évi szeptember hó 18-tól 1895. évi december hó 31-ig nemzetközi kiállítást fog rendezni.

A nevezett kiállítás igazgatósága az osztr. magy. monarchia részére Fáber Alfonz trieszti céget bízta meg a kiállítás, illetve a kiállításban résztvevni óhajtoknak fölvilágosítást készíttével ad. (Lakik ez idő szerint Bécs, I., magy. király szálló.)

Nagyvárad, 1895. április hó 6-án.

A nagyvárad kereskedelmi és iparkamara:

Janky József,
elnök.

Dr. Sarkadi Lajos,
titkár.

1739—1865. sz.

Értesítés.

A kereskedelemügyi m. kir. miniszter ur 21186—IV. sz. leirata értelmében van szerencsénk az érdekeltek tudomására adni, miszerint a szerb kormány intézkedés folytán a »szivarkapapiros«-ra vonatkozó egyedáruság a folyó évi április hó 1—13-tól kezdődőleg teljesen hatályba lép.

Ehez képest bármily szivarkapapirosnak Szerbiába való bevitele ugyanott való gyártása és eladása a szerb állami egyedáruság igazgatásnak kizárólagos jogát képezi, és az e tekintetben magánosoknak adott engedélyek az említett naptól kezdve hatályukat veszítik.

A kicsinyben való eladás azonban az egyedárusági igazgatástól nyerendő engedély alapján továbbra is eszközölhető az ez iránti kérvény folyó évi április hó 1—13-ig nyújtandó be. — Megjegyzendő még, hogy az eladásra kerülő szivarkapapiros előírt címezéddel, bélyegzővel és göngyölettel látandó el.

Nagyvárad, 1895. április 8-án.

A nagyvárad kereskedelmi és iparkamara:

Janky József,
elnök.

Dr. Sarkadi Lajos,
titkár.

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktőzsdén 1895. április 10-én.

Magyar aranyjárdék 4%	123.50
Magyar koronajárdék	99.25
Magyar vasuti kölcsön aranyban 4 1/2%	126.—
Magyar vasuti kölcsön ezüstben 2 1/2%	104.50
Magyar keleti vasuti államkötvény 1876-ból	123.50
Magyar földterhermentesítési kötvény 4%	98.75
Italmérségi jog megváltási kötvény	101.—
Horvát-szlavon földterhermentesítési kötvény	98.75
Magyar nyeresémi sorsjegy-kölcsön	162.50
Tiszaszabályozási és szegedi sorsjegy kölcsön	152.—
Osztrák járadék papirban	101.50
Osztrák járadék ezüstben	101.50
Osztrák járadék aranyban	123.25
Osztrák korona járadék	101.25
1860. osztr. államsorsjegyek	159.—
Osztrák-magyar bankrészvény	1103.—

Magyar hitelbank részvény	461.75
Osztrák hitelintézet részvény	404.50
Osztrák-magyar államvasuti részvény	445.50
20 frankos arany (Napoleon d'or)	966.—
Német birodalmi márka	59.70
London vista	122.20
Paris vista	48.40
20 márkás arany	11.94

A budapesti termény-tőzsde forgalma

1895. április 9.

Készaru üzlet. Készbuza ma ismét 5 krral olesóbodott. Malmaink teljesen visszahúzódtak a bevásárlásoktól és csak a nauról-napra beérkező kocsirakományok beszerzésével foglalkoznak. Eladatott 2—3000 q. hazai buza.

Idegen bznzában nem volt forgalom.

Rozs, árpa, tengeri és zab irányzata nyugodtabb változatlan áron.

Mal hivatalos jegyzések effektív árakban.

Faj	B u z a		B u z a	
	Mínős. súly hektol.	100 kgr. ára	Mínős. súly hektol.	100 kgr. ára
	frttól	frtüg	frttól	frtüg
Bánsági	74	—	75	—
„	76	—	77	—
„	78	6.90	79	6.95
„	80	7.—	81	7.05
„	82	7.10	81	7.10
Tiszavidéki	74	—	75	—
„	76	—	77	—
„	78	6.95	79	7.—
„	80	7.05	81	7.10
„	82	7.15	81	7.15
Pestvidéki	74	—	75	—
„	76	—	77	—
„	78	6.90	79	6.95
„	80	7.05	81	7.05
„	82	7.10	81	7.10
Fejérmegyei	74	—	75	—
„	76	—	77	—
„	78	6.90	79	6.95
„	80	7.—	81	7.—
„	82	7.10	81	7.10
Bácskai	76	—	77	—
„	78	7.—	79	7.05
„	80	7.10	81	7.15
„	82	7.20	81	7.20
Román	74	—	75	—
„	76	—	77	—
„	78	—	79	—
Szerb	74	—	75	—
„	76	—	77	—
„	78	—	79	—
Bolgá	74	—	75	—
„	76	—	77	—
„	78	—	79	—

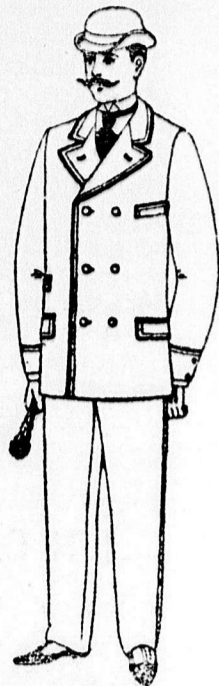
II. Határidő üzlet. A pompás időjárás befolyása alatt a spekuláció nem igen bizik emelkedő árakban és ámbár ezek nem tüntetnek föl lényeges eszkendést, az irányzat lanyha színezetet öltött a nélkül, hogy élénkebb üzletmenet létesülésére nyújtott volna alkalmat.

Előfordult kötése: buza tavaszra 6.87—6.89 frt, bua május juniusra 6.73—6.75 frt, rozs tavaszra 5.90—5.98 frt, tengeri máj.—jun. 6.30—6.65 frt, zab tavaszra 6.60—6.64 forint, szept. okt. 6.10—6.14 frt káposzta-repce augusztus—szeptemberre 10.40—10.50 forint.

Sertés-üzlet.

K ő b á n y a, április 9. Készlet: 140.780 drb. Urasági öreg kövér I. rendű: 45—46 kr.; közép: 45 1/2—46 1/2 kr.; süldő kövér: 48—49 kr.; sovány: 46—47 kr.; román: —; Szerb kövér 45—46 kr.; könnyű 44. 45 kr. A bizott sertés üzlet irányzata: kissé kellemesebb.

NYILTÉR.

Valódi kék és fekete színű angol Cheviot öltönyök 16 és 20 frtért, tiszta gyapju divatos Loden-öltönyök moha-zöld és barna színekben 17 frtért kaphatók

NEUMANN M.

férfi-ruha-üzletében Nagyváradon csakis Bémer-tér, Kishidfő. (Czégemet hason nevű czéggel kérem össze nem tévesztetni.) Vidéki megrendelések utánvétel mellett eszközöltetnek. Meg nem felelő árak szívesen kicseréltetnek.

(77) 17—75

Uj vendéglő és sörcsarnok.

Tisztelettel van szerencsém a n. é. közönséget értesíteni, hogy

Nagyváradon, a vasuti indóház szomszédságában levő

Wöber-szálloda alatti vendéglőt

ujjonnan, a mai kor kívánalmainak megfelelően átalakítva és berendezve átvettem és azt

folyó hó 15-én, hétfőn este

a 37. gyalogezred zenekara közreműködése mellett ünnepélyesen megnyitom.

A legjobb és legizletesebb konyha mellett kiváló jó és tisztán kezelt borok állanak rendelkezésre, melyeket igen jutányos árakban fogom kiszolgálni.

Legjobb dupla márcziusi sör poharaként 8 kr.

A tavaszi idény beálltával legszebb nyári helyiség és kuglizó is rendelkezésre áll.

Számos látogatásért esedez

(88) 3—1

KRAMPL VICTOR.

SZILÁDKY ÉS TÁRSA

FÉRFI SZABÓK

NAGYVÁRADON, Bémer-tér, (Poynár-féle ház.)

Férfi ruhák.

Midőn a tavaszi és nyári idényre gazdag választéku angol és francia kelmékkel berendezett raktárunkat a t. cz. közönség becses figyelmébe ajánljuk, bátrak vagyunk megemlíteni, hogy

a külföld legujabb eredeti divatcikkei

nagy választékban nálunk kaphatók, s — tekintettel a divat haladására, — a jó munka és izléses divat keresztülvitelére a legkitünőbb erővel rendelkezünk. Szövetek mérték szerinti eladása gyári áron. Vidéki megrendeléseket pontosan teljesítünk, és mintákkal szolgálunk.

(79) 6—10

„Jutányos, határozott árak!”